

portret: Riny Smits

“Eigenlijk ben ik helemaal geen quilter”, zegt Riny Smits en ze meent het. Textiel is in al haar vormen naast papier wél het materiaal waardoor ze gefascineerd is. Pas als ze de foto’s naar me opstuurt, merkt ze op dat veel van haar werk blauw is en dat ook de titels daar vaak naar verwijzen.

[FLOX DEN HARTOG JAGER]

① Almere Blues
[100x 130 cm], 2007

Riny raakt per ongeluk verzeild tussen de quilters doordat ze zich, als Almeerse, aangesproken voelt door het thema van de miniquilt-tentoonstelling in Nagele ‘Ook dit is Flevoland’. Ze wint daar de eerste prijs met haar quiltje, dat is opgebouwd uit vilt en organza. Die prijs is een quiltweekend in Mennorode. Daar hoort ze van de SBA-cursus Quilten Speciaal en omdat de opzet daarvan haar aanspreekt, geeft ze zich meteen op. Inmiddels heeft ze deze cursus afgerond en is haar proeve van bekwaamheid te zien geweest op de Algemene Tentoonstelling in Deventer [foto 1]. Juist omdat Riny geen quilter is, zit ze niet vast aan de vele kunstzinnige en technische tradities, die hedendaagse quilters zichzelf en elkaar - misschien ongewild, maar in ieder geval vaak dwingend- opleggen. Zo moet ze stilletjes glimlachen als een paar dames bij het zien van een andere quilt van haar op de Algemene Tentoonstelling in Deventer opmerken dat haar quilt niet goed genaaid is, omdat de rafelrandjes van de naadjes aan de voorkant zitten [foto 2]. Hoewel ze geen enkel patchworkpatroon bij naam kent, kan Riny wel erg genieten van traditionele quilts. Daarbij gaat haar voorkeur uit naar antieke quilts, vanwege het feit dat de gebruikte stoffen al een heel leven achter de rug hebben. Hoewel het principe van hergebruik van materialen haar na aan het hart ligt, vallen haar eigen textiele werken in de categorie ‘quilts-anders’. Flexibele materialen liggen me goed Riny heeft altijd belangstelling gehad

voor textiel. Ze was met veel plezier geabonneerd op *Ariadne*, toen het nog een handwerkblad was, en het Franse *100 Ideeën*. Ze volgde ‘s winters cursussen bij weefatelier Nieuw Askov van Nely Kerbert, toen ze nog in Friesland woonde. Daar werden ook stoffen geverfd en bedrukt, papier gemaakt en gevilt. Het vilt dat ze me laat zien is werkelijk heel bijzonder. Zo dik en zacht en in prachtige pastelkleuren, net een babydekentje. Nadat ze naar de Randstad is verhuisd, volgt ze een cursus creatieve handvaardigheid - een kennismaking met verschillende materialen als metaal, klei, hout, papier, kosteloze materialen en flexibele materialen. Daarna volgt nog het oriëntatiejaar van de kunstacademie en andere creatieve cursussen. Het blijkt dat flexibele materialen haar het best liggen. Ze voelt zich vooral aangetrokken tot papier en textiel, omdat ze zo lekker aanvoelen. Ook de flexibiliteit

② My golden gate

③ Rhythm in Blue

van het materiaal intrigeert haar. “Als er een naald en garen doorheen kan, dan kan ik er wat mee”.

Spelen met de tussenlaag

Haar eigen textiele werken lijken op quilts, maar hoeven echter nooit van die lekkere soepele dekens te worden, die je om kunt slaan als je het koud hebt. Een onmiddellijk gevolg daarvan is dat ze kan spelen met de tussenlaag. Ze gebruikt daarvoor onverwachte materialen als papier, dat ze uit de versnipperaar haalt, weer aan elkaar plakt en daarna verft met acrylverf. Haar art quilt ‘Rhythm in Blue’, die te zien was op de tentoonstelling European Art Quilts, is zo opgebouwd [foto 3]. In Barocco [foto 4], die in Val d’Argent

heeft gehangen, maakt ze gebruik van een tussenlaag van papier en judaspenning. De tussenlaag van weer een ander werk, één van de proefjes die ze maakte voor haar nieuwste werk, is een geknipt kledje van vlieseline [foto 5]. Riny gaat zelfs zover dat ze de tussenlaag de hoofdrol geeft en voor- en achterkant geheel laat verdwijnen. Die tussenlaag verhardt ze daarbij ook nog [foto 6]. Daarmee staat ze wel heel erg ver af van wat wij gewoonlijk als een quilt zien.

Werk- en materialenboek

Vaak laat Riny zich bij haar ontwerp leiden door een thema. Ze maakt een werkboek waarin ze de ideeën vast-

④ Barocco. Detail 2006

portret:

Rinie Smits

⑤ Vlieseline

legt, die ze al associërend op het thema bedenkt, schetst en maakt materiaalproeven. Meestal bewerkt ze een materiaal op een aantal manieren. In haar laatste boekje komt er nu eens een vouw in het materiaal, wordt er dan weer wat op gestempeld of een patroon van houtlijm toegevoegd. Hoewel deze materialenboeken proeven bevatten voor een quilt in wording, blijven ze ook als de quilt af is een waardevolle schat aan informatie voor volgende werken [foto 7].

Regels zijn niet belangrijk
Ik hoop dat Riny's quilts leiden tot een discussie onder quilters. Vragen die ze losmaken zouden kunnen zijn: Wat zijn de belangrijkste kenmerken van een quilt? Moet een quilt een warme deken

zijn, moet hij zacht en soepel zijn, moet hij opgebouwd zijn uit stof of kun je ook andere, ongewone materialen -papier, tyvek of angelina- gebruiken? Moet een rand/naad altijd netjes zijn afgewerkt, of zijn rafeltjes misschien functioneel omdat ze noodzakelijk zijn voor een zachtere overgang en met de kijker een spel van licht en donker spelen. Zijn de regels, waaraan ik me houd regels die ik mezelf opleg of luister ik te veel naar mijn buurvrouw. De allerbelangrijkste vraag die we onszelf steeds moeten stellen is de vraag of het ook anders kan en of het daardoor misschien interessanter wordt. Want of een quilt me roert, ontroert en aanspreekt, ook al kan ik niet precies vertellen waarom, is belangrijker dan de vraag of hij netjes is afgewerkt. ←

Schaduwkant ⑥

⑦ Materialenboek

Riny is lid van textielgroep StiQS, waarvan recent werk vanaf half december tot en met half februari te zien is in het Veenendaals museum. [Zie de tentoonstellingsagenda elders in *Quiltnieuws*]. Omdat Riny het een uitdaging vindt om tentoonstellingsthema's als uitgangspunt te nemen is haar werk ook te zien op tentoonstellingen in het buitenland. Meer informatie daarover kun je vinden op Riny's website: www.rinysmits.exto.nl